

nederlands huisartsen
genootschap

Samenhang Zelfzorg Ondersteund, Persoonsgerichte Zorg en
Positieve Gezondheid

NvL, 2019

Waarom dit document?

Positieve Gezondheid, persoonsgerichte zorg en ondersteunde zelfzorg zijn initiatieven die vanuit verschillende gezichtspunten mensen ondersteunen bij het versterken van zelfregie passend bij behoefte en het potentieel van mensen. Elk van de initiatieven doet dat vanuit een eigen aanvliegroute en afbakening.

Voorliggend document beoogt een overzicht te geven op:

- Op welke wijze de visie en definities overlappen
- Waar het verschil zit tussen de initiatieven wat betreft afbakening en aanvliegroute
- Hoe de initiatieven elkaar kunnen versterken

Positieve Gezondheid, persoonsgerichte zorg en ZO delen een overeenkomstige visie/stip op de horizon

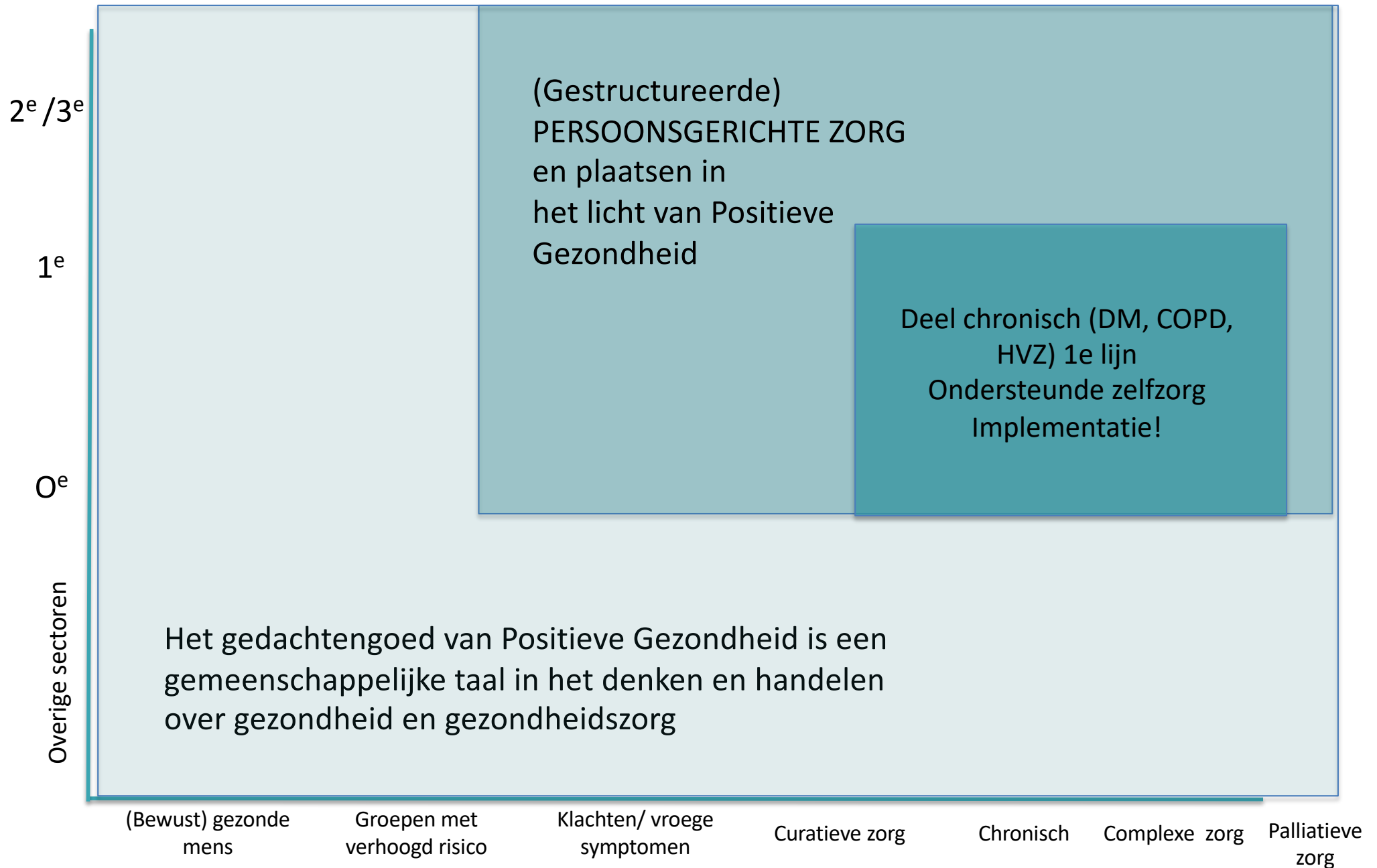
Mensen helpen gezond te leven door versterken van zelfregie passend bij behoefte en het potentieel van mensen.

De definities van Positieve Gezondheid, persoonsgerichte zorg en ondersteunde zelfzorg kennen grote overlap

- Positieve Gezondheid: “Gezondheid als het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven”. Het begrip Positieve Gezondheid is daarmee een term waarin de kracht van mensen benadrukt wordt en minder de focus ligt op de afwezigheid van ziekte.”
- Ondersteunde zelfzorg en persoonsgerichte zorg zo’n 99% overlappend. Persoonsgerichte zorg: is een manier om zorg op maat te bieden aan mensen met een gezondheidsprobleem. Kern van persoonsgerichte zorg is dat je als zorgverlener niet de klacht of aandoening centraal stelt, maar de persoon die de klacht presenteert. Bij de behandeling staat niet het gezondheidsprobleem centraal, maar de manier waarop de patiënt in het leven staat en zelf met het probleem omgaat. Een actieve rol van de patiënt wordt bevorderd *en deze wordt op de juiste wijze ondersteund door zijn zorgverlener, zijn omgeving, eHealth en hulpmiddelen* om de actieve rol in het managen van zijn aandoening ook daadwerkelijk te kunnen realiseren, terwijl de rol van zorgverlener als coach sterker wordt. Mensen ondersteunen het gezondste uit zich zelf te halen. Gezondheid is daarbij meer dan afwezigheid van ziekte en gaat 1 op 1 uit van het gedachtengoed van Positieve Gezondheid”
- Persoonsgerichte zorg behoort tot de huisartsgeneeskundige kernwaarden. NHG: De huisarts werkt al persoonsgericht en houdt in het contact met de patiënt rekening met zijn persoonlijke context, levensloop, leef- en werkomgeving. Aandacht voor eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid van de patiënt bij het behandelbeleid is daarnaast uitgangspunt.

Overlap in definities en visies, maar verschillen in aandachtsgebied

ZO en PZ kunnen uitgaan van het gedachtegoed van Positieve Gezondheid

Voor ondersteunde zelfzorg/persoonsgerichte zorg is een gezondheidsconcept nodig dat:

Positieve Gezondheid:

- op **draagvlak** kan rekenen over partijen heen (eenheid van taal over domein van zorg en welzijn heen);
- **Gezondheidsstaal** die aansluit bij de beleving van de patiënt/client
- Omslag in het proces kunnen maken naar **nadruk op eigen (veer)kracht**
- **gezondheid en verandering daarin meet**, het **gesprek** en zelfregulatie faciliteert;
- **implementeerbaar** is (op maat) over partijen heen (en de mogelijkheid van specifieke uitwerkingen kent voor bijvoorbeeld zorg, gemeenten, HR);
- de mogelijkheid kent van uitwerking van **passende implementatiebegeleiding en tools**: opleiding/onderwijs, coaching, motivational interviewing, training;
- in zijn operationalisatie en dimensies **aansluit bij de beleving van patiënten**;
- **gescoord kan worden**, vertaald naar **handelingsperspectief**;
- **de voortgang kan monitoren en bewijs van effect kan leveren.**

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

✓

De diverse aanvliegroutes van PG, PZ en ondersteunde zelfzorg kunnen elkaar versterken

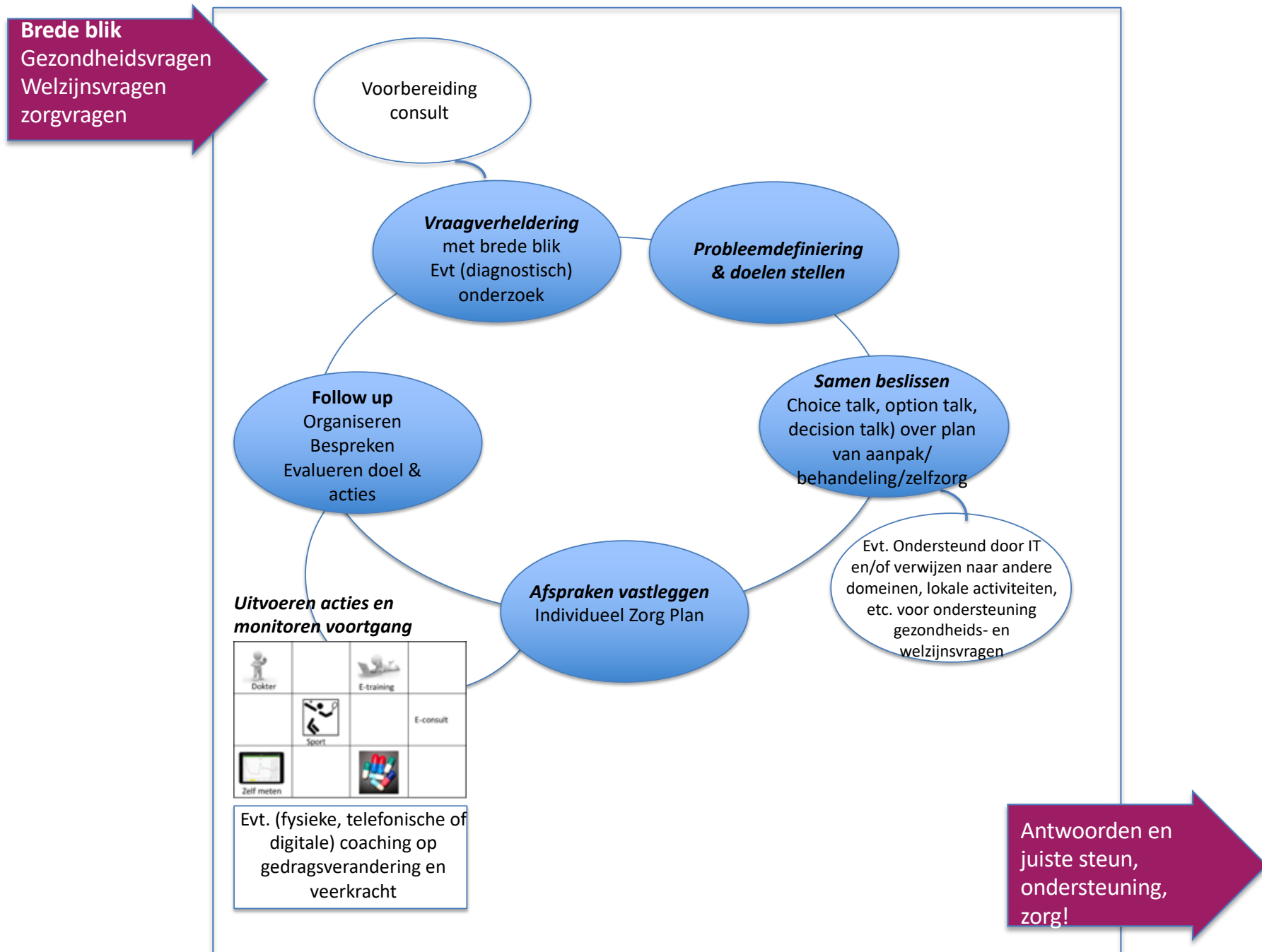
Vanuit het eerstelijns perspectief vormen persoonsgerichte zorg en Positieve Gezondheid het kader voor ondersteunende zelfzorg. Het gaat hierbij niet alleen om patiënten met een chronische aandoening.

De ondersteuning van Zelfzorg Ondersteund bij implementatie en opschaling van ondersteunende zelfzorg, kan worden ingezet voor implementatie van Positieve Gezondheid en persoonsgerichte zorg bij mensen met een chronische aandoening; er is immers sprake van overlap in onderliggende visie .

Voorbeeld: In de scan en plan van Zelfzorg Ondersteund zien we partijen van start gaan met implementatie van nieuwe consultmodellen voor mensen met een chronische aandoening gebaseerd op Positieve Gezondheid of persoonsgerichte zorg --> Zelfzorg Ondersteund faciliteert scan en plan, biedt initiële investering en gesprekken met zorgverzekeraars voor implementatie en een tripartite consortium voor draagvlak en structurele inbedding.

Omdat binnen de eerste lijn vanuit de noemers 'persoonsgerichte zorg', 'Positieve Gezondheid' en 'ondersteunende zelfzorg' gewerkt wordt aan versterking van de eigen kracht en regie (met name in de zorg voor mensen met een chronische aandoening en complexe problematiek) is het noodzakelijk om visie en activiteiten af te stemmen.

Gesprekselementen bij het nieuwe denken over gezondheid

Lijn van redenatie

1. Overeenstemming over de maatschappelijke omslag in denken over gezondheid en gedeelde grondslag PG, PZ en ZO
2. Diverse aanvliegroutes kunnen elkaar versterken
3. Persoonsgerichtheid in de zorg kan alleen gerealiseerd worden als de vraag/behoefte van mensen wordt benaderd vanuit integrale, aandoeningsoverstijgende, benadering
4. Dit vraagt om een persoonsgericht gesprek en daarbij passend consultmodel
5. Er is niet 1 model dat de blauwdruk vormt. Meerdere mogelijkheden die moeten passen bij de keuzes van de praktijk en passen in de regionale context
6. Naast een persoonsgericht gesprek moet de huisarts gericht kunnen verwijzen naar andere domeinen: ook over en uit de zorg voor beantwoorden van andere vragen op gebied van welzijn, gezondheid, ondersteuning etc . Leidend tot de juiste zorg op de juiste plaats en de-medicalisering.
7. Succesvolle implementatie verloopt langs alle pijlers van het house of care